

Stanovy Historického odboru Matice slovenskej schválené na Valnom zhromaždení 2. júla 2013 v Bratislave

Článok 1

Základné ustanovenia

1. Historický odbor Matice slovenskej (ďalej iba Historický odbor) je dobrovoľným združením profesionálnych historikov, archeológov, archivárov, ako aj záujemcov o históriu s celoslovenskou pôsobnosťou. Z organizačného hľadiska je súčasťou Matice slovenskej. Historický odbor v zmysle Zákona NR SR č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej a Stanov Matice slovenskej združuje členov Matice slovenskej a spolupracuje pri plnení jej úloh v rámci viacerých vedných disciplín, najmä histórie, archívniectva, pomocných vied historických a archeológie. Historický odbor je právnická osoba. Postavenie, pôsobnosť, zloženie, vznik a zánik odboru upravujú stanovy Matice slovenskej. Historický odbor má sídlo v Bratislave.

Článok 2

Úlohy Historického odboru

1. Historický odbor plní v súlade s platným zákonom o Matici slovenskej, ale so Stanovami a programom Matice slovenskej tieto základné úlohy:
 - a. uskutočňuje základný a aplikovaný výskum slovenských dejín najmä v spolupráci s jej vedeckými pracoviskami MS;
 - b. pomáha pri ochrane slovenského kultúrneho a historického dedičstva tak doma, ako aj v zahraničí;
 - c. popularizovaním výsledkov svojej vedeckovýskumnej činnosti sa aktívne podieľa na formovaní historického a národného vedomia Slovákov;
 - d. pri plnení týchto základných úloh spolupracuje s vedeckými inštitúciami a jednotlivcami tak doma, ako aj v zahraničí.
 - e. V rámci edície Spisy Historického odboru pripravuje na vydanie vedecké a vedecko-popularizačné publikácie, najmä vedecké monografie, zborníky, zbierky dokumentov, memoáre.
 - f. V spolupráci so Slovenským historickým ústavom vydáva odborný časopis Historický zborník.
 - g. Udeľuje Cenu Daniela Rapanta, ktorým oceňuje prínos do rozvoja historických vied, za zásluhy o poznanie slovenských dejín a života Slovákov doma i v zahraničí.

Článok 3

Členstvo Historického odboru

1. Historický odbor tvoria:

- a. riadni členovia - profesionálni historici, archeológovia, archivári a záujemcovia o históriu, ktorí sa prihlásili za člena Historického odboru a plnia si všetky členské povinnosti,
 - b. kolektívni členovia,
 - c. čestní členovia.
2. Čestným členom Historického odboru sa môže stať osoba, ktorá sa zaslúžila o rozvoj historickej vedy.

Práva a povinnosti členov

3. Člen Historického odboru má tieto práva a povinnosti:
- a. zúčastňovať sa na valnom zhromaždení Historického odboru a na vedeckých a kultúrno-spoločenských podujatiach Historického odboru;
 - b. voliť a byť volený do orgánov Historického odboru;
 - c. podávať návrhy, žiadosti a sťažnosti orgánom Historického odboru a zúčastniť sa na ich prerokovaní;
 - d. dostávať časopis Historický zborník, ak ako člen má zaplatené všetky členské príspevky;
 - e. využívať informačnú bázu Matice slovenskej na vedeckovýskumnú činnosť;
 - f. podieľať sa na plnení programu Matice slovenskej a Historického odboru.
 - g. zodpovedne vykonávať úlohy, ktorými boli v rámci programu Historického odboru poverení;
 - h. vystupovať ako člen Historického odboru a prezentovať ho na verejnosti;
 - i. dodržiavať Stanovy Historického odboru;
 - j. v stanovenom termíne a v stanovenej výške platiť členské príspevky. Výška ročného členského poplatku je 5 Eur. Čestní členovia sú od tejto povinnosti oslobodení. Študenti a nepracujúci dôchodcovia platia 50 % stanovenej výšky.

Zánik členstva

4. Členstvo v Historickom odbore zaniká:
- a. vystúpením,
 - b. úmrtím,
 - c. zrušením členstva (vylúčením) za hrubé porušovanie Stanov HO a MS a neplnenie si základných členských povinností,
 - d. zánikom Historického odboru.
 - e. Vystúpenie z Historického odboru je člen povinný písomne oznámiť výboru.
 - f. Proti rozhodnutiu o vylúčení z Historického odboru sa môže člen odvolať v prvom stupni na DV HO v druhom stupni na valné zhromaždenie Historického odboru.

Článok 4

Orgány Historického odboru

1. Orgánmi Historického odboru sú:
- a. Valné zhromaždenie Historického odboru
 - b. Výbor Historického odboru
 - c. Dozorný výbor Historického odboru
 - d. Predseda Historického odboru

Valné zhromaždenie Historického odboru

2. Valné zhromaždenie Historického odboru je najvyšším orgánom.
3. Valné zhromaždenie tvoria delegáti valného zhromaždenia. Sú to:
 - a. členovia Historického odboru s hlasom rozhodujúcim;
 - b. členovia Matice slovenskej delegovaní výborom MS;
 - c. hostia valného zhromaždenia (o výbere hostí rozhoduje Výbor Historického odboru).
4. Hlasovacie právo majú len členovia Historického odboru. Každý delegát má len jeden hlas. Členovia MS delegovaní Výborom MS a hostia nemajú hlasovacie právo, môžu však vystupovať, predkladať návrhy a pripomienky.
5. Do orgánov Historického odboru môžu byť zvolení len prítomní delegáti, ako aj tí členovia Historického odboru, ktorí vyjadrili písomný súhlas so zvolením.
6. Valné zhromaždenie zvoláva Výbor Historického odboru raz za štyri roky. Na žiadosť jednej tretiny riadnych členov Historického odboru je Výbor Historického odboru povinný zvolať najneskôr do dvoch mesiacov mimoriadne valné zhromaždenie Historického odboru
7. Valné zhromaždenie Historického odboru je spôsobilé právoplatne sa uznášať:
 - a. ak delegátom valného zhromaždenia boli aspoň 5 dní vopred doručené materiály, ktoré budú na valnom zhromaždení predložené na schválenie,
 - b. ak je prítomná nadpolovičná väčšina delegátov - členov Historického odboru. Ak nie je prítomná nadpolovičná väčšina delegátov ani hodinu po začatí valného zhromaždenia, uznášania schopní sú prítomní delegáti s riadnym hlasom.
8. Valné zhromaždenie riadi predseda Historického odboru.
9. O uzneseniach valného zhromaždenia sa vyhotoví zápis.
10. Do pôsobnosti valného zhromaždenia patrí:
 - a. voliť v priamych a tajných voľbách predsedu Historického odboru, Výbor Historického odboru a Dozorný výbor Historického odboru,
 - b. schvaľovať a meniť Stanovy Historického odboru,
 - c. schvaľovať dlhodobý plán činnosti Historického odboru,
 - d. schvaľovať správy o činnosti volených orgánov Historického odboru,
 - e. rozhodovať o návrhoch Výboru Historického odboru a o odvolaniach proti rozhodnutiu Výboru Historického odboru,
 - f. schvaľovať rezolúcie Valného zhromaždenia Historického odboru,
 - g. vyhlásiť čestných členov Historického odboru,
 - h. hodnotiť plnenie rozpočtu Historického odboru,
 - i. stanoviť výšku členského príspevku a spôsob platenia,
 - j. rozhodnúť o rozpustení Historického odboru a likvidácii jeho majetku,
 - k. voliť delegáta HO a schváliť nominácie na predsedu MS, člena výboru MS a člena DV MS na Valné zhromaždenie MS.

Výbor Historického odboru

11. Výbor Historického odboru je najvyšším výkonným orgánom Historického odboru medzi valnými zhromaždeniami. Funkčné obdobie výboru je štyri roky.
12. Výbor má 11 členov a 3 náhradníkov volených valným zhromaždením.
13. Výbor Historického odboru zvoláva predseda Historického odboru, podľa potreby, najmenej však dva razy do roka, alebo ak o to požiada najmenej jedna tretina členov výboru.

14. K právoplatnému uzneseniu je potrebná účasť nadpolovičnej väčšiny členov výboru a súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov.
15. Do pôsobnosti výboru Historického odboru patrí:
 - a. zvolávať valné zhromaždenie, navrhovať jeho rokovací poriadok, pripravovať rokovanie valného zhromaždenia, vykonávať a zabezpečovať plnenie jeho uznesení,
 - b. schvaľovať volebný poriadok do orgánov Historického odboru,
 - c. voliť funkcionárov (podpredseda, tajomník a hospodár) výboru a hodnotiť ich činnosť,
 - d. zriaďovať na vykonávanie uznesení odborné komisie a expertné skupiny,
 - e. navrhovať valnému zhromaždeniu čestných členov Historického odboru,
 - f. schvaľovať a vyhodnocovať plány činnosti Historického odboru,
 - g. prerokúvať a upravovať rozpočet Historického odboru,
 - h. v prípade úmrtia alebo odstúpenia členov výboru dopĺňať výbor z radov zvolených náhradníkov spravidla v poradí podľa počtu získaných hlasov pri voľbe na valnom zhromaždení;
 - i. rozhodovať zrušení členstva Historického odboru dvojtretinovou väčšinou.
16. o uzneseniach výboru sa vyhotovujú zápisnice, ktoré dostanú všetci členovia výboru a dozorného výboru Historického odboru.

Dozorný výbor Historického odboru

17. Dozorný výbor Historického odboru plní funkciu kontrolného orgánu. Funkčné obdobie dozorného výboru je štyri roky.
18. Dozorný výbor má troch členov a jedného náhradníka, ktorých volí valné zhromaždenie.
19. Na čele dozorného výboru je predseda, ktorého dozorný výbor volí zo svojich členov na svojom prvom zasadnutí. Predseda zvoláva a vedie rokovania a činnosť dozorného výboru.
20. Členovia dozorného výboru majú právo zúčastňovať sa na zasadnutiach výboru Historického odboru s poradným hlasom.
21. Do pôsobnosti dozorného výboru patrí:
 - a. dozeráť na zachovávanie Stanov Historického odboru a Stanov MS a vykonávanie uznesení valného zhromaždenia Historického odboru,
 - b. dozeráť na činnosť a hospodárenie Historického odboru, upozorňovať výbor na zistené nedostatky, navrhovať ich riešenie a informovať o zistenom stave valné zhromaždenie Historického odboru.

Predseda Historického odboru

22. Predseda Historického odboru reprezentuje Historický odbor navonok a je jeho štatutárnym orgánom.
23. Predsedu volí v priamych a tajných voľbách valné zhromaždenie Historického odboru na funkčné obdobie troch rokov. V neprítomnosti ho zastupuje podpredseda, ktorý zároveň preberá právomoci predsedu v prípadoch jeho úmrtia, odstúpenia, práceneschopnosti až do riadneho zvolenia nového predsedu.
24. Do pôsobnosti predsedu Historického odboru MS patrí:
 - a. viesť rokovania valného zhromaždenia,
 - b. zvolávať a viesť rokovania výboru,

- c. rozpracovať plnenie uznesení valného zhromaždenia MS a výboru Historického odboru a podpisovať všetky písomnosti valného zhromaždenia a výboru Historického odboru MS,
- d. vypracovávať návrhy dlhodobého a krátkodobého plánu činnosti a program aktivít;
- e. hodnotiť činnosť Historického odboru a spolu s tajomníkom Historického odboru pripravovať informácie a materiály potrebné pre prácu výboru a valného zhromaždenia Historického odboru MS,
- f. reprezentovať Historický odbor MS navonok a vystupovať v jeho mene.

Tajomník Historického odboru

25. Tajomníka Historického odboru volí výbor Historického odboru na návrh jeho členov.
26. Tajomník vedie agendu Historického odboru a zodpovedá za vyhotovovanie zápisníc z valného zhromaždenia, z rokovania výboru, ako aj zo zasadnutí odborných komisií Historického odboru.
27. Spolu s predsedom Historického odboru a predsedom Dozorného výboru Historického odboru pripravuje materiály na rokovanie valného zhromaždenia, výboru a odborných komisií.

Hospodár Historického odboru

28. Zabezpečuje správu majetku Historického odboru po stránke hospodárskej a účtovnej.
29. Hospodára volí výbor Historického odboru na návrh predsedu.
30. Predkladá valnému zhromaždeniu a výboru správu o hospodárení, plán a rozpočet na jednotlivé roky.
31. Zodpovedá za výber členských príspevkov.

Článok 5

Hospodárenie Historického odboru

1. Finančné prostriedky na činnosť Historického odboru sa získavajú najmä:
 - a. z členských príspevkov;
 - b. z príspevkov z rozpočtu Matice slovenskej;
 - c. z vlastnej hospodárskej a podnikateľskej činnosti;
 - d. z darov fyzických a právnických osôb.
2. Na podporu vlastnej činnosti má Historický odbor zriadený osobitný fond, vedený na samostatnom účte. Tvorí sa z darov a dotácií. O použití fondu rozhoduje výbor, hospodárenie kontroluje a správu o tom valnému zhromaždeniu predkladá Dozorný výbor Historického odboru.
3. Zánikom Historického odboru prechádza jeho majetok do fondu Matice slovenskej.

Článok 6

Symbole a skratka

1. Historický odbor používa historický znak Matice slovenskej.
2. Na označenie svojho názvu môže Historický odbor používať skratku: HO MS.

Článok 7

Zánik Historického odboru

1. Historický odbor môže zaniknúť rozhodnutím valného zhromaždenia Historického odboru, alebo v zmysle Stanov MS. Pre právoplatné rozhodnutie Historického odboru o zániku je potrebná prítomnosť najmenej dvoch tretín členov (delegátov) a súhlas najmenej štyroch pätín prítomných členov (delegátov).
2. Likvidácia Historického odboru sa vykoná na základe platných, všeobecne záväzných právnych predpisov. Spôsob likvidácie, osobu likvidátora, spôsob usporiadania majetku a ďalšie dôležité skutočnosti navrhne Výbor Historického odboru mimoriadnemu valnému zhromaždeniu, ktoré sa zíše len za týmto účelom.

Článok 8

Záverečné ustanovenia

1. Stanovy nadobúdajú účinnosť dňom schválenia Valným zhromaždením HO.
2. Tieto Stanovy sú v súlade so Stanovami MS, vyjadrujú program a poslanie MS.
3. Dňom nadobudnutia účinnosti týchto stanov sa rušia Stanovy Historického odboru schválené Valným zhromaždením Historického odboru v Turčianskom Svätom Martine dňa 11. decembra 1992.

V Bratislave 2. júla 2013

Prof. PhDr. Ján Lukčka, CSc.
predseda Historického odboru Matice slovenskej